

[Kim Behnke]

med, vil den, der skal nyansætte folk, da foretrække at få en svend, eller hvad det måtte hedde inden for de enkelte fag, som ikke er en tidligere selvstændig, der har mistet sin autorisation. Alt andet er naivt at forestille sig.

Og med hensyn til, om den offentlige gæld får en fortrinsstilling frem for privat gæld: Ja, den får en yderligere fortrinsstilling. Og det er ikke kun et spørgsmål om, hvad der allerede eksisterer i Justitsministeriet eller i lovreglerne, næ, nu er der denne trussel om, at man kan lukke virksomheden, og virksomheden vil sige: Vi bliver nødt til at betale moms, så må de private kreditorer vente, for der er ingen af de private kreditorer, der kan true med at lukke os, men det kan Told- og Skattestyrelsen.

Med hensyn til det, at man kan få autorisationen igen, skal det så forstås sådan, at hvis man skylder 100.000 kr. og mister sin autorisation, så kan man søge om at få den igen, når man har nedbragt gælden til 50.000 kr.? For det er jo differencen mellem det at få og det at miste.

Til sidst vil jeg blot gentage, at vi synes ikke, der er nogen grund til specielt at udnævne dem, der betaler deres skatter og afgifter, til at være de gode betalere. Hovedparten af de skatter og afgifter, der bliver pålagt her fra Folketinget, er dybt umoralske. Når der er nogen, der indimellem har mod til at sætte hælene i og sige, at det her er søreme for groft, skal de ikke hænges ud modsat dem, der bare følger strømmen og siger, nå ja, men når et flertal har besluttet det, er vi nok nødt til at gøre sådan. Det er godt, at der er nogen rundt omkring, der stadig har lidt vikingeblood i årerne.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Nu er vi inde i den debat, som vi også var ved at komme ind i i forbindelse med de lovforslag, der var til forhandling for en uges tid siden, om bus- og lastbiltrafik. Også da mente hr. Kim Behnke, at det var vigtigt, at vi holdt hånden over dem, som ikke ville betale, og så så bort fra, at det faktisk giver en ubillig konkurrence. Jeg synes, det er værd at understrege, at det i denne sammenhæng er helt afgørende, at vi forsøger at sikre, at konkurrencen i det private erhvervsliv sker på lige vilkår, og det er det, vi forsøger at håndhæve også igennem disse ændringer, som vi altså meget gerne medvirker til fra Socialdemokratiets side.

Jeg synes også, man skal lægge mærke til, at hvis vi følger hr. Kim Behnkes og Fremskridtspartiets tankegang, er konsekvensen, at de, der spekulerer i at skyldte det offentlige penge, overlever i systemet, mens de, der forsøger at betale enhver sit og drive en god og sund virksomhed på lovlige vilkår, dør. Det synes jeg ikke hr. Kim Behnke har forstået. Jeg synes, at hr. Kim Behnkes ærinde er at holde hånden over dem, som ikke vil gøre det, der er korrekt, og som andre ordentlige mennesker forsøger at leve op til.

Finansministeren (Henning Dyremose):

Ét er, at mennesker uforskyldt kan komme i den situation, at de ikke er i stand til at betale deres gæld, og ét er, at vi kan lave lovgivning, hvor vi forsøger at forebygge det.

Men jeg synes i virkeligheden, det er dybt amoralsk, når hr. Kim Behnke her fra Folketingets talerstol nærmest gør det til en dyd at opfordre til, at de gode borgere faktisk er dem, der bevidst bryder loven og ikke betaler til tiden. Det giver mindelser om dengang, det var hr. Glistrup, der styrede Fremskridtspartiet. Det er trist at høre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om gebyrer og morarenter vedrørende visse ydelser, der opkræves eller inddrives af amtskommuner og kommuner.

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 30/10 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

Kommuner og amter får med dette lovforslag en mulighed for at opkræve renter for ikerettede indbetalinger, og samtidig får de mulighed for at opkræve gebyrer på rykkerskrivelser på indtil 200 kr.

Den mulighed, der her gives, omfatter de restancer, hvor kommuner og amter kan foretage udpantning. Forslaget skal gøre det lettere at inddrive de offentlige restancer, og det er vigtigt, at så megen gæld som overhovedet muligt bliver indbetalt. Gælden til det offentlige er de sidste 4-5 år steget med ekspresfart, 50 pct. er stigningen, og de fås gæld til os alle sammen er på et sted mellem 30 og 35 mio. kr. Den offentlige husholdningskasse mangler pengene. Vi behøver bare at tænke på underskuddet.

Vi taler ikke om helt almindelige, pligtopfyldende borgere, der betaler. Det er ikke dem, det handler om.

Det er ikke rimeligt, at det er omkostningsfrit at skylde det offentlige penge. Det skal ikke være omkostningsfrit at spekulere i at bruge det offentlige som en nem og billig kassekredit. Gæld til det offentlige er ikke mindre værd end anden gæld. Og hvis forslaget samtidig kan virke forebyggende, er det også i orden.

Hvis man er kommet til at skylde det offentlige penge, hvis man er i restance, påføres man ikke automatisk gebyrer og morarenter. For det første er det en lokal beslutning, og hvis den enkelte laver en aftale om at afvikle sin gæld og sin restance, kommer der heller ikke rykkerskrivelser og unødigt administration ind.

Vi støtter forslaget, der giver retten til renter og gebyrer, men vi har et forbehold. Ministerens beregninger om forbedring af den offentlige økonomi på 100 mio. kr. og merindtægter på ca. 150 mio. kr. vil vi gerne have afprøvet hos de kommunale parter, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. Vi tror, at beregningerne er temmelig usikre, alene af den grund at mange kommuner og amter i dag allerede opkræver mellem 50 og 100 kr. i gebyr for rykkerskrivelser. Man ved heller ikke, hvor mange der ønsker at gå helt op til 200 kr. Man ved f.eks. ikke, om man ønsker at kræve gebyr for den første rykkerskrivelse eller kun for nr. 2 og op til nr. 10. Vi ved jo, at der er nogle, der får mange rykkerskrivelser. Derfor

vil vi gerne have, at Folketingets udvalg får en kommentar fra og beregninger afprøvet i Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, men ellers er vi positive over for forslaget.

Karen Højte Jensen (KF):

Ligesom det lovforslag, der netop er behandlet, er dette forslag et led i regeringens mange aktiviteter i bestræbelserne på at forbedre det offentliges restanceinddrivelse. Samtidig er forslaget en opfølgning af den aftale, regeringen indgik med kommunerne i juni måned.

Sigtet med lovforslaget er at forbedre kommunernes restancesituation, og det mener vi fra konservativ side er meget vigtigt. Der indføres lovhjæmmel til at opkræve gebyrer for udsendelse af eksempelvis erindringsskrivelser, og der bliver mulighed for at opkræve renter på nogle områder, hvor det i dag ikke er muligt. Vi har hæftet os ved, at det er de lokale amtsråd eller kommunalbestyrelser, der skal bestemme, hvorvidt man vil indføre gebyrer, men nu får kommuner og amter i hvert fald mulighed for det.

Vi kan tilslutte os lovforslaget.

Erik Larsen (V):

Lovforslag nr. L 75 er en konsekvens af aftalen mellem regeringen og de kommunale organisationer, som netop indeholdt, at kommunerne skulle sikres bedre mulighed for at inddrive restancer.

De stigende restancer er et problem ikke alene for samfundsøkonomien, men det er det også, fordi det er urimeligt over for dem, der betaler deres ydelser til tiden. Det kan selvfølgelig være en ærlig sag ikke at kunne betale, men hvis det er et spørgsmål om manglende vilje til at betale eller manglende vilje til at indgå aftaler, synes vi i Venstre, at det er rimeligt, at der gives kommunerne lejlighed til og mulighed for at opkræve gebyrer som her foreslået – maksimalt 200 kr. for rykkerskrivelser – ligesom der kan beregnes morarenter på 1 pct. pr. påbegyndt måned.

Vi lægger i Venstre vægt på, at det er en mulighed for kommunerne, ikke en tvang, men under hensyn til problemernes størrelse vil vi bakke kommunerne op, hvis de vælger denne løsning.

Venstre kan som sagt støtte forslaget.

Villy Søvndal (SF):

I SF er vi principielt også positive over for at give kommuner og amtskommuner mulighed for at opkræve gebyrer i forbindelse med erindringskrivelser, som det så lyrisk hedder, og morarenter på 1 pct. om måneden.

Forslaget er som tidligere nævnt en del af aftalen om den kommunale økonomi for 1992 og de kommende år mellem KL og regeringen.

Det er klart, at der bør være sanktionsmuligheder, når der ikke betales. Det er meget risikabelt at argumentere for det modsatte. Det hørte vi et eksempel på lige før fra Fremskridtspartiet.

I SF lægger vi også vægt på, at det er i overensstemmelse med tankerne om kommunalt selvstyre at overlade til kommunerne selv at beslutte, dels om man vil opkræve, dels i hvilket omfang man vil opkræve, dog maksimum 200 kr.

Det forudsættes i bemærkningerne, at indførelse af hjemmel for gebyr ikke giver anledning til en hyppigere anvendelse af erindringskrivelser, end der er saglig begrundelse for. Det er altså ikke sådan, at kommunerne kan skaffe sig en ekstra indtægtsmulighed ved i tide og utide at udsende erindringskrivelser, som det hedder.

Det politiske perspektiv i forslaget vedrørende gebyrer og renter er, som vi diskuterede under det forudgående punkt på dagsordenen, den meget store gæld. Jeg synes også, det er vigtigt at få sagt her, at det ikke er dem, som ikke har betalingsevnen, der jages i den offentlige debat. Tre fjerdedele af den offentlige gæld hidrører fra selvstændige erhvervsdrivende, der laver nogle meget lange kassekreditter. Derfor vil vi under udvalgsarbejdet i SF være optaget af, at man skelner mellem mennesker, der har betalingsevnen, men ikke betalingsviljen, og omvendt sikre, at summen af gebyrer og morarenter står i et rimeligt forhold til restancen. Det er i øvrigt også i hel og fuld overensstemmelse med Kommunernes Landsforenings ønsker. De siger i deres bud på en bedre inkasso, at de nye værktøjer ikke bør rette sig mod den borger, der ikke kan betale, men mod den, der har økonomisk evne, men ikke vil – med andre ord de professionelle skyldnere.

Jeg skal også tilslutte mig det forbehold, Socialdemokratiet fremførte. Vi vil nemlig også gerne have en vurdering af dette provenu. Vi

ved, at nogle kommuner har indført denne opkrævning, og vi ved, at der er kommuner, der formentlig ikke vil gå hele vejen. Vi bør have en vurdering fra Kommunernes Landsforening, om man dér mener, at det tal, der nævnes som en forudsætning, også er reelt. Vi vil bede om en forhandling vedrørende dette.

Vi vil se positivt på lovforslaget.

Køpke Christensen (FP):

Da vores ordfører på dette punkt ikke kan være til stede, skal jeg oplæse følgende:

Det lovforslag, som indenrigsministeren her præsenterer Folketinget for, er en opfølgning af sommerens aftale mellem regeringen og kommunerne om sidstnævntes økonomi for de kommende tre år.

Sommerens aftale er ikke helt Fremskridtspartiets kop te, da den udskyder løsningen af de virkelige økonomiske problemer i kommunerne til en fjern fremtid. Denne korte ordførelse skal dog ikke dreje sig om dette. Jeg vil ganske kort kommentere lovforslaget, der indeholder to elementer:

Det ene element er gebyropkrævning hos borgerne, når disse ikke betaler til tiden og der skal udsendes rykkere. Det andet er morarenter ved for sen betaling.

I Fremskridtspartiet er vi af den opfattelse, at kommunernes udgifter ved inkassovirksomhed bør bæres af dem, som forårsager, at det overhovedet er nødvendigt at have inkassoafdelinger. Spørgsmålet er så, om de foreslåede gebyrer dækker de omtalte udgifter, men dette kan vi formentlig høre lidt mere om under udvalgsarbejdet, hvor det forhåbentlig også vil kunne belyses, hvordan man kommer frem til det årsprovenu, som lovforslaget kan forventes at indbringe.

I øvrigt har det været sjovt at læse, at der nu søges skabt lovhjemmel for en gebyropkrævning, der er foregået i mange kommuner gennem mange år, og som tilsyneladende alligevel betragtes som fornuftig uanset det manglende lovgrundlag.

Forslaget om en rente på 1 pct. pr. måned ser ret fornuftigt ud set i relation til renteniveauet her og nu, men såfremt dette ændres væsentligt i op- eller nedadgående retning, duer den foreslåede rente på 1 pct. ikke. Derfor bør vi nok i udvalget se på en anden renteberegning. Om dette så skal være diskontoen til-

[Køpke Christensen]

lagt et vist antal procenter, ved jeg ikke, men det kan vi sikkert få belyst under udvalgsarbejdet.

Fremskridtspartiet vil altså gå konstruktivt ind i det videre arbejde, så lovforslaget straks kan vende tilbage til endelig vedtagelse her i Tinget.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg synes, det var utrolig interessant at høre Fremskridtspartiets ordfører, hr. Køpke Christensen. Det er i hvert fald interessant at måtte konstatere, at Fremskridtspartiet har én holdning til det ene forslag og en anden til det andet. Det siger jeg tak for, og det kunne jo være, at ringene kunne brede sig i vandet i Fremskridtspartiet. Her kunne renten nærmest ikke blive høj nok, men under det forrige forslag var den, der skyldte allermost, den største helt, så der må være nogle kommunikationsproblemer i Fremskridtspartiet, eller også har man mange holdninger. Men det kunne jo så være, at hr. Køpke Christensen kunne tale med ordføreren for det forrige forslag.

Lis Noer Holmberg (CD):

Dette lovforslag om gebyrer og morarenter vedrørende visse ydelser, der opkræves eller inddrives af amtskommuner og kommuner, og som højst kan beløbe sig til 200 kr., ser CD positivt på. Der er tale om gebyrer ved rykker-skrivelser eller erindringsskrivelser, som der står så smukt i lovforslaget. Det kan jo være, at tanken om dette gebyr får folk til at indbetale rettidigt. Ingen kan vel være i tvivl om, at det kræver ekstra administration, når der skal rykkes. Desuden skal lovforslaget ses i sammenhæng med en aftale, regeringen har truffet med Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi fra 1992 til 94.

CD kan støtte dette forslag.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg skal på Det Radikale Venstres vegne give tilslutning til forslaget og udtrykke min glæde over, at behandlingen af det tidligere punkt på dagsordenen har virket pædagogisk rigtigt på Fremskridtspartiet ordfører, således at vi her møder en mere rimelig holdning end under behandlingen af det forrige lovforslag.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg skal takke samtlige partiers ordførere for tilslutning til lovforslaget, idet jeg gerne vil gentage, hvad der er sagt, at det er jo en følge af et ønske fra kommunal side om at imødegå den stigning, der har været i restancer fra private til det offentlige, herunder til kommunerne.

Jeg vil også gerne understrege, at det er den enkelte kommune, der skal bestemme, om den ønsker at opkræve gebyrer, og i givet fald hvor stort gebyret skal være. Som hr. Køpke Christensen rigtigt sagde, har kommunerne gennem tiderne opkrævet gebyrer. Her har det dog været en uskreven ret, som det hedder, at man højst kunne opkræve gebyrer af størrelsen 50 kr., og det er det, der hæves til en øvre grænse på 200 kr.

I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at det er regeringens opfattelse, at det af hensyn til en effektiv restanceinddrivelse vil være en god idé, at der træffes beslutning om at opkræve gebyrer, og at gebyrerne bliver af en vis mærkbar størrelse.

Fru Hanne Andersen var inde på spørgsmålet om selve beregningen af det provenu, der er skitseret i lovforslaget, på 150 mio. kr., og i den anledning kan jeg oplyse, at de kommunale repræsentanter har været med ved en gennemgang af regnestykket, som har en baggrund i erfaringer fra Københavns Kommune, men det vil også være sådan efterfølgende, at vi sammen med kommunerne vil beregne det kommunale provenu, idet det i aftalen med Kommunernes Landsforening for året 1992 er anført, at der skal være et kommunalt provenu på minimum 100 mio. kr.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 76:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner.

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 30/10 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Det frikommuneforslag, som nu ligger foran os, er meget interessant, synes jeg. Det er tyndt – der er kun et enkelt forsøgsprojekt. Man kan så stille sig spørgsmålene, om det skyldes, at der ikke er indkommet flere forslag, om det skyldes, at de enkelte ministre i regeringen har foretaget en voldsom frasortering af forslag, man ikke fandt passende, eller om det skyldes, at frikommunerne og friamterne simpelt hen er kørt trætte, at der er trukket så store vekslers på medlemmerne af kommunalbestyrelserne og amtsrådene ikke alene i de frie kommuner og amter, men i alle kommunerne, også for medarbejderne i det daglige arbejde med at finde besparelser og foretage nedskæringer, at der nu ikke er kræfter og kreativitet tilbage.

Vi ved da godt, at også boksekampene med de forskellige ministerier om at få godkendt nye forsøg er besværlige, bureaukratiske, ja, får kommunale folk til at ligne – for at blive i billedet – et knockout. Når man så også i det øvrige lokale arbejde føler sig knockoutet ved at skulle afbalancere nødvendige behov med udgifter og opfylde skrappe krav om fastholdelse af en bestemt skatteprocent, så forstår jeg godt – og ministeren forstår det vel også særlig godt fra sin hjemkommune – at rigtig mange kommunalbestyrelser næsten laver civil ulydighed ved at hæve skatten. Men alligevel ser vi rigtig mange kræfter brugt til nytænkning, til ny organisering af det lokale politiske og administrative arbejde, men altså ikke til nye frikommuneforslag.

Når vi om 3 uger møder repræsentanter for frikommunerne til ministerens konference på Den Kommunale Højskole, er jeg vel ligesom mange andre her spændt på at høre, hvordan humøret er ude i kommunerne, om der er kræfter til de sidste år i frikommuneforsøget.

Et enkelt forsøgsforslag fra Frederiksborg Amt vedrørende licitation af medicinalvarer. Først søgte man om, at sygehusapoteket i Hillerød måtte levere til alle sygehuse i amtet. Efter 9 måneder sagde Sundhedsministeriet eller -ministeren nej. Hvorfor skulle der dog gå så lang tid? Havde man ikke flere gange forud herfor sagt nej til Fyns Amt, som flere gange har søgt om at etablere en sådan ordning? Der er og har været stor interesse for at etablere en sådan ordning fra flere amter. Her er et friamt, Frederiksborg Amt, her var en oplagt mulighed for at afprøve ideen. Bevisligt ville man kunne spare penge herved – mange flere penge end det forsøgsforslag, der ligger i lovforslaget – på Fyn i nærheden af 10 mio. kr. Nej, siger to Venstreministre, nej, nej, så hellere forlænge patienternes ventetid, var Venstres synspunkt.

Derfor har vi i Socialdemokratiet svært ved at forstå den prioritering, som har betydet, at man vælger at ville lovgive om det forslag, som amtet sætter på andenpladsen. I Socialdemokratiet forstår vi godt amtets prioritering, som både økonomisk og samfundsmæssigt i øvrigt er langt at foretrække.

Ministerens ord om decentralisering er altså kun ord i festtaler. Jeg kan da let forestille mig, at vi her i Folketinget, når de andre ordførere er så åbne, siger: O.k., Frederiksborg Amt må selv vælge, hvilket forsøg de vil igangsætte. Leveringen fra Hillerød Sygehus til andre sygehuse vil efter min opfattelse være langt det mest interessante forsøg, fordi det ikke er gennemført. Jeg vil bede ordførerne her tilkendegive, om de ikke synes, vi skulle bruge Frederiksborg Amts egen idé. Hav dog lidt tiltro til, at vore kollegaer i amtsrådet ligesom vi andre er ansvarlige politikere!

Karen Højte Jensen (KF):

Det var dog en rigtig grædekonetale, hr. Erling Christensen præsterede heroppefra.

Der eksisterer i øjeblikket 375 frikommuneforsøg i 30 kommuner og 6 amter. Er det ikke ganske flot? Så jeg ser ikke, at man nogen steder ude i amterne eller kommunerne hverken blandt politikere eller blandt embedsmændene har mistet pusten. Men jeg tror, vi skal have for øje, at det jo er tanken, som loven er i øjeblikket, at disse forsøg skal afsluttes med udgangen af 1993, og så vurderer man vel, hvor meget det er realistisk at sætte i gang for at afprø-